

Stanovisko k jednotným prvkům stejnokroje strážníka - pokrývka hlavy

Ministerstvo vnitra, odbor bezpečnostní politiky obdržel podání, týkající se správného provedení, resp. označení pokrývky hlavy strážníka.

Zdejší odbor k dané problematice, s ohledem na svoji věcnou působnost, sděluje následující:

Právní úpravu konkrétní podoby jednotných prvků stejnokroje, včetně pokrývky hlavy, obsahuje především vyhláška č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii (dále jen „prováděcí vyhláška“). Provedení pokrývky hlavy se pak týká zejména § 14 odstavec 4 a 6 prováděcí vyhlášky.

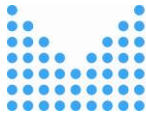
Přitom odstavec 4 stanoví, že šachovnicová páska se, v případě pokrývky hlavy, umístí na tuto součást stejnokroje strážníka alespoň po polovině jejího obvodu na čelní straně.

Z tohoto pravidla pak existuje výjimka uvedená v odstavci 6, kdy šachovnicová páska nemusí být na pokrývce hlavy umístěna v případě, že se jedná o osobní ochranný pracovní prostředek ve smyslu § 104 odst. 1 zákoníku práce nebo o speciální osobní ochranný pracovní prostředek ve smyslu § 2 písm. c) nařízení vlády č. 495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků (dále jen „nařízení vlády“), a zároveň výrobní provedení takového prostředku (pokrývky hlavy) umístění šachovnicové pásky neumožňuje.

Úvodem je třeba uvést, že v případě pokrývky hlavy strážníka, včetně tzv. kšiltovky nepůjde o speciální osobní ochranný pracovní prostředek podle § 2 písm. c) nařízení vlády, protože tím se rozumí speciální ochranné prostředky používané v armádě nebo pořádkových a bezpečnostních silách.

§ 104 odst. 1 zákoníku práce odkazuje, ve věci posouzení, co se rozumí osobním ochranným pracovním prostředkem, na Nařízení evropského parlamentu a rady (EU) 2016/425 ze dne 9. března 2016 o osobních ochranných prostředcích a o zrušení směrnice Rady 89/686/EHS (dále jen „nařízení EU“). Předmětné nařízení EU stanoví požadavky na návrh a výrobu osobních ochranných prostředků (OOP), které mají být dodávány na trh, s cílem zajistit ochranu zdraví a bezpečnost uživatelů a zavést pravidla pro volný pohyb OOP v Unii.

Podle nařízení EU, Článku 2 bodu 2. se toto nařízení **nevztahuje** na osobní ochranné pracovní prostředky, které jsou:

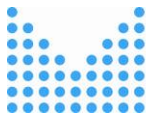
- a) speciálně navržené pro použití ozbrojenými silami nebo při udržování veřejného pořádku;
- b) navržené k použití při sebeobraně, s výjimkou OOP určených pro sportovní činnosti;
- c) navržené pro soukromé použití k ochraně proti:
 -)
 - i) povětrnostním podmínkám, které nejsou mimořádné povahy;
 - ii) vlhkou a vodě při mytí nádobí;
- d) určené výlučně pro použití na námořních lodích nebo v letadlech, na něž se vztahují příslušné mezinárodní smlouvy použitelné v členských státech;
- e) určené pro ochranu hlavy, obličeje nebo očí uživatelů, na které se vztahuje předpis Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů č. 22 o jednotných ustanoveních týkajících se schvalování ochranných přileb a jejich hledí pro řidiče a pasažéry motocyklů a mopedů.

Z výše uvedeného negativního vymezení osobních ochranných pracovních prostředků v nařízení EU tedy mohou v praxi, ve vztahu ke konkrétní pokrývce hlavy strážníka, plynout dva závěry:

- 1) pokrývka hlavy strážníka obecní policie, včetně tzv. kšiltovky, může být, za splnění dalších stanovených podmínek (viz níže), v konkrétních případech, považována za osobní ochranný pracovní prostředek, nebo**
- 2) s ohledem na znění Článku 2 bodu 2. písm. a), b) případně i c) bod i. nemusí být konkrétní pokrývka hlavy strážníka považována za osobní ochranný pracovní prostředek** (zde bude rozhodující, v jakém režimu je taková pokrývka hlavy pořízena a „provozována“ zaměstnavatelem strážníka, případně používána samotným strážníkem).

S ohledem na závěr učiněný **v bodu 1)** předchozího odstavce je třeba zmínit i znění Směrnice Rady 89/656/EHS ze dne 30. listopadu 1989 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví pro používání osobních ochranných prostředků zaměstnanci při práci (dále jen „směrnice Rady“).

Podle Článku 1 odstavec 1 směrnice Rady je jejím účelem stanovit minimální požadavky na osobní ochranné prostředky používané zaměstnanci. **V Článku 2 odstavci 1** je obsažena definice osobních ochranných prostředků, kterými se rozumí všechny prostředky určené k nošení nebo držení zaměstnancem na ochranu před jedním nebo více riziky, která by mohla ohrozit jeho bezpečnost nebo zdraví při práci, a všechny doplňky nebo příslušenství určené k tomuto účelu. Přitom tyto osobní ochranné prostředky poskytuje zaměstnavatel zpravidla bezplatně a zajišťuje jejich dobré fungování a uspokojivé hygienické podmínky prostřednictvím nezbytné údržby, oprav a nahrazení (viz Článek 4. bod 6.).

Podle Článku 2 odst. 2 písm. a) směrnice Rady se ale definice osobního ochranného prostředku uvedená v **Článku 2 odstavec 1 nevztahuje rovněž na běžné pracovní oděvy a uniformy, které nejsou zvlášť určeny k ochraně bezpečnosti a zdraví zaměstnance. To může, v konkrétním případě, platit i pro pokrývku hlavy strážníka, pokud je součástí stejnokroje/uniformy strážníka.**

Závěr

Pokud chceme na pokrývku hlavy strážníka, včetně kšiltovky nahlížet jako na osobní ochranný pracovní prostředek, je, podle našeho právního názoru, nezbytné, aby (zejména na straně zaměstnavatele strážníka) byly **splněny všechny podmínky**, které, ve vztahu ke konkrétní oděvní součástce - osobnímu ochrannému pracovnímu prostředku - stanoví přímo evropská právní úprava, případně právní úprava tuzemská.

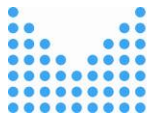
V praxi však existuje řada případů, kdy strážníci obecních policí sice jsou vybaveni pokrývkami hlavy, včetně tzv. kšiltovek, nicméně nepůjde o osobní ochranné pracovní prostředky těchto zaměstnanců obce, protože tyto zcela nebo zčásti neprošly procesem potřebným k tomu, aby mohly být, jako takové posuzovány (viz rámcová Směrnice Rady 89/391/EHS ze dne 12. června 1989 o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci a na ni navazující řada dalších norem EU, včetně těch, které jsou uvedeny v textu tohoto stanoviska).

Bez ohledu na právní charakter konkrétní pokrývky hlavy strážníka, včetně tzv. kšiltovky zastáváme tento právní názor:

Z praktických zkušeností zdejšího odboru plyne, že výrobní provedení drtivě většiny pokrývek hlavy strážníků, včetně tzv. kšiltovek, umožňuje jejich opatření šachovnicovou páskou alespoň v minimalistickém provedení (viz § 14 odst. 4 věta první prováděcí vyhlášky).

Nicméně, vzhledem k tomu, že v konkrétních případech nebude vždy jednoznačně prokazatelné, jaký charakter (s ohledem na výše uvedená právní východiska) má dotčená pokrývka hlavy strážníka, resp. zda její výrobní/technické provedení umožňuje/neumožňuje umístění šachovnicové pásky, by případné prokázání spáchání přestupku obce podle § 27a odst. 2 písm. c) zákona o obecní policii bylo velmi komplikované (na rozdíl od situace, kdy například celá pokrývka hlavy strážníka nebo její velká část bude provedena v jiné než dovolené černé nebo modré barvě).

Z hlediska dosavadní aplikační praxe se proto přikláníme k tomu, aby pokrývky hlavy strážníků byly opatřeny šachovnicovými páskami alespoň v polovině jejich obvodu na čelních stranách, a to i s přihlédnutím k jednoznačné identifikace

strážníka, jakož i s ohledem na fakt, že jak jsme uvedli výše, technické/výrobní provedení kšiltovky obvykle takovou úpravu umožňuje.

23. 7. 2021